

ГЕОМЕТАРСКИ И ГЕОДЕТСКИ ГЛАСНИК

Орган Удружења Геометара и Геодета Краљевине Југославије

Косанчићев Венац 29.

БЕОГРАД.

Косанчићев Венац 29

Конгрес геометара и геодета у Београду

24. и 25. јануара 1932. год. одржан је конгрес претставника свих геодетских стручњака у Краљевини Југославији, који је донео врло важне одлуке, које су од виталног интереса по целокупни геометарски сталеж. Три досадашња, постојећа геодетска удружења, спојила су се у једну јединствену организацију, да организовани, заједничким силама пођу новим путем, путем слоге и љубави, путем међусобног разумевања и потпоре.

Пре пуних 13. година, одмах после уједињења, сакупиле су се све геодетске снаге, из разних крајева наше домовине, и оснивали Удружење „Геометара“ са циљем, да удруженим снагама делују на добро државе, струке и сталежа. Ово је била једна од првих стручних организација, у ново образованој Краљевини, која је била свесна, да се само заједничким снагама може највише постићи. Још тада су нам нагласили, да је поље геодетског рада огромно, а пут који има да се пређе доста тежак. Нажалост, уместо јасног и одређеног циља, уместо да друштво пође правим путем, пошло се је странпутицама, а може се слободно рећи, да за све ово време није било успеха, ни општег, ни појединачног.

Напоследку, једнога дана разишли смо се. Раздвојила нас је себичност и сувишна амбиција појединаца. Општи интереси били су више пута заборављени. Створено је неколико удружења, на штету опште целине. Настало је расуло, распао се је и ослабио онај темељ, који поставише наши најбољи градитељи. Завладала је анархија. Пуних десет година нема рада, нема успеха, а у колико се радило, радило се појединачно неорганизовано, лично. Међу колегама завладала је завист, мржња и злоба уместо љубави и пожртвовања. Напоследку дошао је

дванајести час, кад је требало једанпут за увек раскинути са оним што је било предато заборава прошлост, са којом нисмо били увек задовољни и тражити нове путеве боље и здравије. Пут, којим се има поћи, показао је конгрес геометара, прихватајући девизу једног младог колеге, који је говорећи о концентрацији свих геодетских снага рекао: „Нама су потребни сви, искуство старих и снага млађих.“ Пред нама су нови видици, на помолу је нови дан, са интензивнијим радом, та и плодом.

Није више реч о појединцу, реч је о читавом једном сталежу, који мора бити свестан своје моћи, потребе у дужности. Свестан да се најбоље служи општем добру државе и појединаца, кад су све снаге сложне на заједнички рад. То је овај конгрес и показао манифестацијом свести и чврсте воље да се пренемо сви на посаов. Свим силама да појемо само напред, само правим путем, за опште добро.

Ни у једном моменту несмемо заборавити, да је пред нама један тежак и велики посао, за који је потребно много воље, рада и труда, док се дође до потпуног успеха. Од нашег савесног и пожртвованог рада при извршењу катастарског премера очекује држава, друштво и сваки појединац огромне користи са правне, финансијске и техничке стране.

Неоспорна је истина и то нам неће нико оспорити, да је позив једног геометра веома тежак, вршећи катастар на новом премеру, бавиће се сваке године по 7—8 месеци на терену, трчећи по брдима и кршевима, разним мочварама, ноћива по пољу, брду и у шуми, но увек да трпи жеђу или студен, као да се пати по разним пољанама од глади и жеђи. Једном речју изложен је разним катарима и другим болестима, које у неколико и сам посао онемогућују, да се успешно постигне. Није само да то, ми увиђамо, већ то увиђају и наши претпостављени. Убеђени смо да при оваквом стању ствари, да ће меродавни фактори, узимајући све ово у обзир, и видећи нашу чврсту вољу за рад, учинити све, да се и наши скромни захтеви испуне. Ми пак са своје стране, свесни смо тешке економске и пољопривредне кризе, која се осећа, па смо готови примити свако решење, које је у интересу државе, само стриктно држећи се закона, а верујемо, да се према нама, који се бавимо тако тешким послом, који је основ целокупиог правног поретка, заснованог на праву приватне својине, основ, подлога за извршење свих техничких

послова и напоследку једини начин за праведно прибирање државних, фискалних потреба, па се неће ни захтевати специјалне жртве, и да ће се увек имати у виду корист коју од нас очекује држава и друштво.

Са друге пак стране ми треба да будемо свесни и да сами себе помогнемо, наша је самопомоћ велика. Пре свега, онако одлучно, како смо на конгресу манифестовали нашу вољу и снагу, потребно је да је спроведемо до краја. То ћемо учинити ступајући сви у Удружење и испунимо своје обавезе према њему. Свуда и на сваком месту будимо пријатељи друштва и струке. Материјалне жртве које се од сваког појединца траже, толико су ситне, да нема смисла о томе говорити.

Постоји још једна наша самопомоћ. То је Задруга Геометара за Штедњу и Кредит. С правом се може рећи, да геометарски сталеж до данас није био свестан, те важне институције. Број чланова уписаних је од прилике 20% од целокууног броја организованих геометара.

На конгресу било је заступљено 672. члана удружења. Узмимо да су сви чланови Геом. Задруге, са по једним уделом од по 1800. дин. та би сума износила 1,209.600 дин., ако би била пласирана ова сума онако, како је данас пласира Зад. Геом. са 10%, сам интерес годишње износио би 120.960 дин. а у најгорем случају дајући га у сигурну Банку са 7% интерес би износио 84.672. динара.

А зар је то нека велика жртва, давати на име удела само по 50. дин. месечно. Није потребно говорити шта би се све онда могло постићи. Није ли ту створен и фонд за потпомагање болесних чланова, за помагање породица умрлих, па и фонд за геометарски дом. Оваква организација друштвена, каква је данас наша, не може да егзистира. Нема потребних просторије за рад, ради се свуда по кафанама и канцеларијама. Наш стручни часопис изађе 3—4 пута год. или не изађе. Са овако хрђавом праксом, мора се једанпут прекинути. Ако се сви упишмо у удружење и Задругу и Геометара онда ће приходи бити довољни, да подмире све друштвене потребе и друштво ће моћи да се посвети само важним пословима. На основу свега изложеног, ми апелујемо на вашу свест, да онако како сте на конгресу, били јединствени, да се сви тако исто корпоративно упишете у удружење и Задругу и Геометара за штедњу и кредит. Подвлачимо да од Вас свих захтевамо да

савесно и неуморно вршите своје дужности, свуда и на сваком мјесту, и да неминовно данас — сутра биће испуњена и Ваша права.

Без заједничког пожртвованог и истрајног рада свих нас искључен је сваки напредак у успех друштва. Сачувајмо оно што смо стекли овим Конгресом.

Докажимо да можемо, да хоћемо, и да смо у стању и сами нешто да створимо, а у стању смо ако пођемо правим путем, не више странпутицама. Пружимо један другом руку, заборавимо оно што је било хрђаво, јер се од Вас младих људи очекује да му дадете снаге и полета за даљи рад и напредак. Докажимо да смо свесни своје дужности и испуњавајући је, да неминовно, сама по себи, биће испуњена и Ваша права.

Зато ми апелујемо, на Вас, колеге, да свим силама развијете љубав међу колегама, да увекимате пред очима корист коју од Вас очекује држава и друштво.

У то име ми Вас поздрављамо.

Jugoslovenski Preduzimač o Kongresu Geometra i Geodeta.

Poluzvanični organ Beogradske Inžinjerske Komore doneo je jedan poduži članak o Kongresu geometara i geodeta, pozdravljajući jedinstvo i koncentraciju svih geometra i na kraju kaže:

„Donoseći ovaj kratak izveštaj o Kongresu predstanika naše geodetske struke, mi pozdravljamo sada ovom prilikom svesnu i patriotsku odluku o organizaciji i koncentraciji jedne tehničke grane jugoslovenskog privrednog i intelaktualnog društva, ovako važne za konstruktivni rad na unapredjivanju naše materijalne kulture. To činimo sa zadovoljstvom tim pre, što smo na ovom mestu osudili prošle godine štetnu i bezkorisnu pojavu cepanja i raspadanja jedne organizacije tehničkih intelektualaca, koji imaju pred sobom važan zadatak pripreme i izrade jedinstvenog državnog i terenskog plana, bez kojeg se ne da ni zamisliti ikakav tehnički rad i unapredjenje materijalnog blagostanja. Ova patriotska odluka u duhu je naše nacionalne jugoslovenske ideologije i dokaz je pobjede visoke svesti u redovima naših geodeta. Ona ujedno uliva i nadu u svakog rodoljuba, da će ta svest blagotvorno delati i u budućoj organizaciji tehničkog rada i napretka naše nacije, kojoj svi tehničari svesrdno težimo.“

K.

Господину

Министру Финансија

Београд

Удружењу геометара и геодета Краљевине Југославије част је поднети Господину Министру финансија следећи меморандум.

Закон о чиновницима од 1931. год. нанета је геометрима и геодетима у Министарству финансија велика неправда, јер приликом израде Закона није узета у обзир њихова школска квалификација, напоран и прековремен рад, као и корист коју они доносе држави и друштву.

Законом о чиновницима од 1923. год., а на основу чл. 40. били су предвиђени специјални додаци на плату, било у новцу или у натури, за струке у којима се служба врши са сталном увећањом пажњом и нарочитим напором или са извесним опасношћу по живот и здравље државног службеника, те је на основу чл. 40. и био одобрен и исплаћиван специјални додатак геометрима и геодетима Министарства финансија све до доношења Закона о чиновницима од 1931. год. Поред тога чл. 7 поменутог Закона био је предвиђен додатак у износу 10% за геометре Министарства финансија собзиром на њихове школске квалификације. Новим чиновничким законом геометри и геодети су и једно и друго изгубили.

Како се у одељењу катастра и државних добара Министарства финансија ради на доношењу Уредбе односно Правилника о замени теренских дневница паушалним додатком, па је Господин Министар изволео унети одредбу у финансијски закон у том смислу, на основу које може Господин Министар финансија техничком особљу, које врши техничке теренске радове на катастарском премеру, у место теренских дневница правилником одредити нарочите додатке за теренски рад.

Пошто се ова Уредба — Правилник односи на геометре и геодете, који врше техничке теренске радове при изради Катастра, слободни смо као претставници стручног Удружења, а у намери да се донесе најбоље решење у интересу државе и струке скренути Господину Министру финансија пажњу, на све тешкоће, које би произашле из доношења једног таквог правилника, који би онемогућио успешан рад и живот

геометарима и геодетима на техничким теренским радовима, катастарског премера из следећих разлога :

1) *Што се шеренске дневнице дају државним чиновницима и техничким службеницима за учињене ванредне издатајке, за време шеренских радова, а не као награда за разлику од осталих чиновника, већ да се омогући живој дошћиног службеника, који је приморан да за време шеренских радова буде ван места сталног службовања, у већини случајева одвојено од своје породице, којој омогућује живој једино дајући јој своје редовне принадељности (плату), а сам да живи од шеренских дневница. Са паушалом не би био тај случај, јер службеник (нарочито ожењен) не би био у стању сам да живи са паушалом и десило би се случај, да један огроман број геометара и геодета, поред најбоље воље, не може послужити успешно држави, која га је и школовала да се катастарски премер што пре заврши.*

2) *Што би се оваквом Уредбом геометри и геодети претворили у акорданте правети према њима изузетак од осталих државних службеника према Уредби бр. 84600/1 од 12 децембра 1931. год., којом су такође изгубили више од свих државних чиновника, јер су ранијом Уредбом бр. 3500/1 од 23-1-1930. год. имали веће дневнице, а поред тога примали 70% за све време, а Уредбом бр. 8460/1 поред смањења дневница смањен је и проценат на 66% или $\frac{2}{3}$.*

3) *Дневница која се до сада исплаћивала за време од 7—8 месеци, била би паушалом подељена на 12. месеци, а исплаћивела би се свега $\frac{2}{3}$ док би се $\frac{1}{3}$ задржавала и не би била исплаћена све до завршетка и предаје целокупног катастарског елабората, чак шта више и до извршеног излагана. Како се више оштина не завршавају у току једне године, а излагање се увек врши у току друге године, те би се десило да поједини службеници не могу примити задржани новац за 3. године, док сви остали за 2. године.*

4) *Задржавањем $\frac{1}{3}$ нагомилао би се новац, који не би био искоришћен, а без кога је немогуће живети и радити на шерену, а нагомилана сума новца не би улазила у отплату, па следствено томе шта је и за чиновнике и за државу, да овај новац лежи неискоришћен.*

5) *Познато је да шерен на коме се има извршити премер није једне категорије, већ веома различит, па према томе скоро је немогуће извршити категорисање шерена, што*

је веома важно при одређивању минимума, а што би одређивање минимума на тај начин било неправилно, те би појединци могли искористити, а други без својих нарочитих кривица могли страдаћи.

Поред тога познато је, да ни школска није стручна спрема техничког особља није истиа, а за рад на терену немогуће је одредити минимум појединачно већ по групама, што би значило, да један вредан и честит чиновник, који добије у групи другог мање вредног чиновника, могао да страда због истог, а и сам посао да шрби.

6) Како је 60% особља на техничким теренским радовима при изради катасира младих људи, који нису регулисали своју војну обавезу, а остатак су резервни официри, који одлазе 1—2 месеца на вежбу и услед тога су приморани да прекидају теренске радове, те на тај начин и не би могли примити задржане припадност, које су фактички зарадили.

У исто време не би били правилно ислати пући и селидбени трошкови при премештају из једне у другу ошину, као што је случај на тријангулацији и нивелману.

7) Доношењем једног оваквог правилника, с обзиром на разноликост персоналa у погледу квалификација и година службе, створила би се мржња међу појединцима и против воље прешивљених, око одређеног минимума, категорије терена и ислати задржане суме.

Из свега напред изложеног произлази следеће: да би се доношењем једне овакве Уредбе односно Правилника онемогућио живот и рад на терену, што би било на штету државе, јер се онемогућује успешан рад на катастру земљишта, од чијег извршења очекује и држава и друштво велике и директне користи. Извршење катастарског премера једини је начин да се дође до правног доказа приватне својине, то је основ — подлога за извршење свих техничких радова и напослетку, једини праведни начин за праведно прибирање државних фискалних потреба.

Сав рад око катастарског премера пада на терет геометара и геодета, чији је живот при извођењу предњих радова скопчан са најтежим напорима и опасностима по здраље.

Познато је, да је геометарски и геодетски посао већином на терену, по брдима, кршевима, долинама, мочварама. Он има да се бори свим временским непогодама, да ноћива под

шатором, у штали, па и под ведрим небом и увек да трпи жегу или студен, као и да се пати од глади и жеђи.

При оваквим напорима подлеже се разним катарима и другим болестима, које онемогућују успешан рад.

Зар то не би био доказ запостављања катастарских геометара и геодета, који чине 9/10 свих геометара и геодета у држави? Зар се то може десити кад држава зна да има највише користи од њиховог рада.

На основу свега изложеног Удружењу геометара и геодета Краљевине Југославије част је замолити Господина Министра Финансија да изволи скренути своју пажњу и уважити наше скромне жеље, које би ишле само толико, да се увиди наш труд, призна тежина службе, оцени корист коју од нас има држава, да се са нама поступа као са свим државним службеницима, да се има обзирв према нашим фамилијарним незгодама у колико се не би косило са интересима службе.

Остајући при чврстом уверењу, да ћете, Господине Министре, увидети оправдане разлоге и разумети нашу молбу, која се састоји из следећег :

1) Да се не доноси никакав правилник нити уредба о паушализирању теренског рада, пошто је једини и праведни начин исплата теренских дневница по досадашњој уредби бр. 84600/1, која важи и за све остале државне чиновнике, а са којима се избегавају све горе наведене тешкоће.

2) А ако сте, Господине Министре, чврсто решени, да и поред наше скромне жеље донесете поменуто Уредбу односно Правилник, молимо Вас да нам се дозволи учешће при изради исте — одређивању минимума, категорисању терена и одређивању процента исплаћивања унапред, да будемо преко овог претставника заступљени као стручно Удружење.

Убеђени да ће те Господине Министаре изаћи у сусрет овим нашим оправданим захтевима и да ће што пре донети повољно решење, остајемо.

29 фебруара 1932 године,
Београд.

Секретар
Димитрије Милачић
Геометар

С одличним поштовањем

Претседник
Милан Мравле
Народни Посланик